

Сутність та структура організаційного забезпечення інноваційної діяльності

Г.В. Островерхова

*Харківський національний економічний університет
61002, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а*

Економічна система України традиційно базується на комплексі галузей матеріального виробництва, тому економічний розвиток країни має ґрунтуватися головним чином на виробництві продукції, що є конкурентоспроможною на національному та міжнародних ринках. Таке виробництво у сучасній економіці базується на процесі постійного створення та впровадження інновацій.

Цей процес пов'язаний з використанням значної кількості людських та матеріальних ресурсів, що є суттєвою перешкодою на інноваційному шляху українських підприємств. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває раціональне використання цих ресурсів за рахунок, головним чином, більш ефективної організації інноваційного процесу.

Питання організації інноваційної діяльності розглядаються у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених [1, 2, 3, 4, 12], найчастіше в рамках системи інноваційного менеджменту, але єдиного підходу до створення комплексного організаційного забезпечення інноваційної діяльності не вироблено.

На сьогоднішній день поняття «організаційне забезпечення» не є усталеним в науковій літературі, воно використовується на ряду з інформаційним, фінансовим та іншими видами забезпечення, а також у поєднанні з методичним або економічним забезпеченням деякої діяльності.

Вивчення теоретичних підходів до визначення категорії «організаційне забезпечення» дає можливість виділити три основні підходи: структурний, нормативний та процесний (табл.1).

Структурний і нормативний підходи є втіленням набутого підприємством досвіду, їх цінність з цієї точки зору полягає у здатності запобігати повторенню помилок, але їх застосування в сучасному мінливому середовищі ускладнено саме цим ретроспективним характером. Сьогодні коли підприємство змушене весь час освоювати нові для себе ринки, товари, технології, види сервісу, щоб не втрачати завойованих позицій, часто можна спиратися лише на схожий досвід інших компаній, які проте діяли в інших умовах та за іншої системи обмежень.

Процесний підхід має досить загальний характер і слабкість його полягає у неможливості передбачувати деталі: у кожній конкретній ситуації рішення залежить від відповідальної особи, яка знаходиться у типових для цього підприємства умовах.

Морфологічний аналіз вивчення поняття «організаційне забезпечення»

Підхід	Визначення	Джерел о
Структурний	сукупність документів, що встановлюють організаційну структуру, права та обов'язки користувачів та експлуатаційного персоналу автоматизованої системи в умовах функціонування, перевірки та забезпечення роботоспроможності автоматизованої системи	[6]
	структура управління... на конкретному підприємстві, а також в межах цієї структури функції та задачі відповідних служб та відомств.	[11]
	положення, інструкції, накази, кваліфікаційні вимоги та інші документи, що регламентують організаційну структуру роботи системи, і їх взаємодію з комплексом засобів системи	[10]
Нормативний	це сукупність методів та засобів, що регламентують взаємодію робітників з технічними засобами та між собою в процесі розробки та експлуатації ... системи	[11]
	узгодження по місцю, часу і меті сумісне функціонування окремих виконавців, колективів і технічних засобів. Воно повинно здійснюватися і регулюватися деякими правилами взаємодії, які утворюють правовий та моральний кодекс і складають основу правового забезпечення.	[7]
Процесний	сукупність заходів, що проводяться суб'єктом управління, які організовано у відповідності до діючого законодавства щодо реалізації об'єктом управління прийнятого управлінського рішення в умовах конкретної оперативної обстановки, що склалася.	[8]
	це створення всіх необхідних умов для нормального функціонування ..., забезпечення кадровими, фінансовими, матеріально-технічними та іншими ресурсами	[5]

Ефективність перебігу процесу можна забезпечити за рахунок ретельного відбору та постійного вдосконалення персоналу, створення середовища, яке б підтримувало інноваційну діяльність. При цьому основним орієнтиром для прийняття рішення є кінцева мета, тому визначення мети діяльності та її усвідомлення всіма учасниками процесу є принциповим для цього підходу. Тому визначення, в рамках яких автори концентрують свою увагу на меті організаційного забезпечення, можна вважати доповненням процесного підходу.

Метою організаційного забезпечення є підтримка стабільного функціонування системи, реалізація запланованих програм за рахунок забезпечення необхідними ресурсами, організації взаємозв'язків між окремими елементами та ліквідації відхилень, що можуть виникати у системі.

Жоден з наведених підходів не охоплює всього спектру процесів і явищ, що мають на меті забезпечення нормального функціонування підприємства в сучасних умовах. Тому доцільно об'єднати досягнення цих підходів в рамках комплексного структурно-процесного підходу.

Тоді організаційне забезпечення визначається як комплекс структур і правил, які створюють умови для нормального протікання тих чи інших

процесів, реалізації планів, підтримки функціонування системи на необхідному рівні за рахунок забезпечення необхідними ресурсами, організації взаємозв'язків між окремими елементами та ліквідації відхилень, що можуть виникати у системі.

Організаційне забезпечення інноваційної діяльності повинно носити комплексний характер. Традиційно оцінюється організація процесу впровадження інновацій на підприємстві, але не менш важливою є оцінка організації підготовчого етапу та етапу, що реалізується після безпосереднього впровадження (Рис.1).

Таким чином, організаційне забезпечення має три основні складові, що водночас є й етапами аналізу цього явища: 1) організаційна структура управління; 2) нормативна складова; 3) неформальна складова.

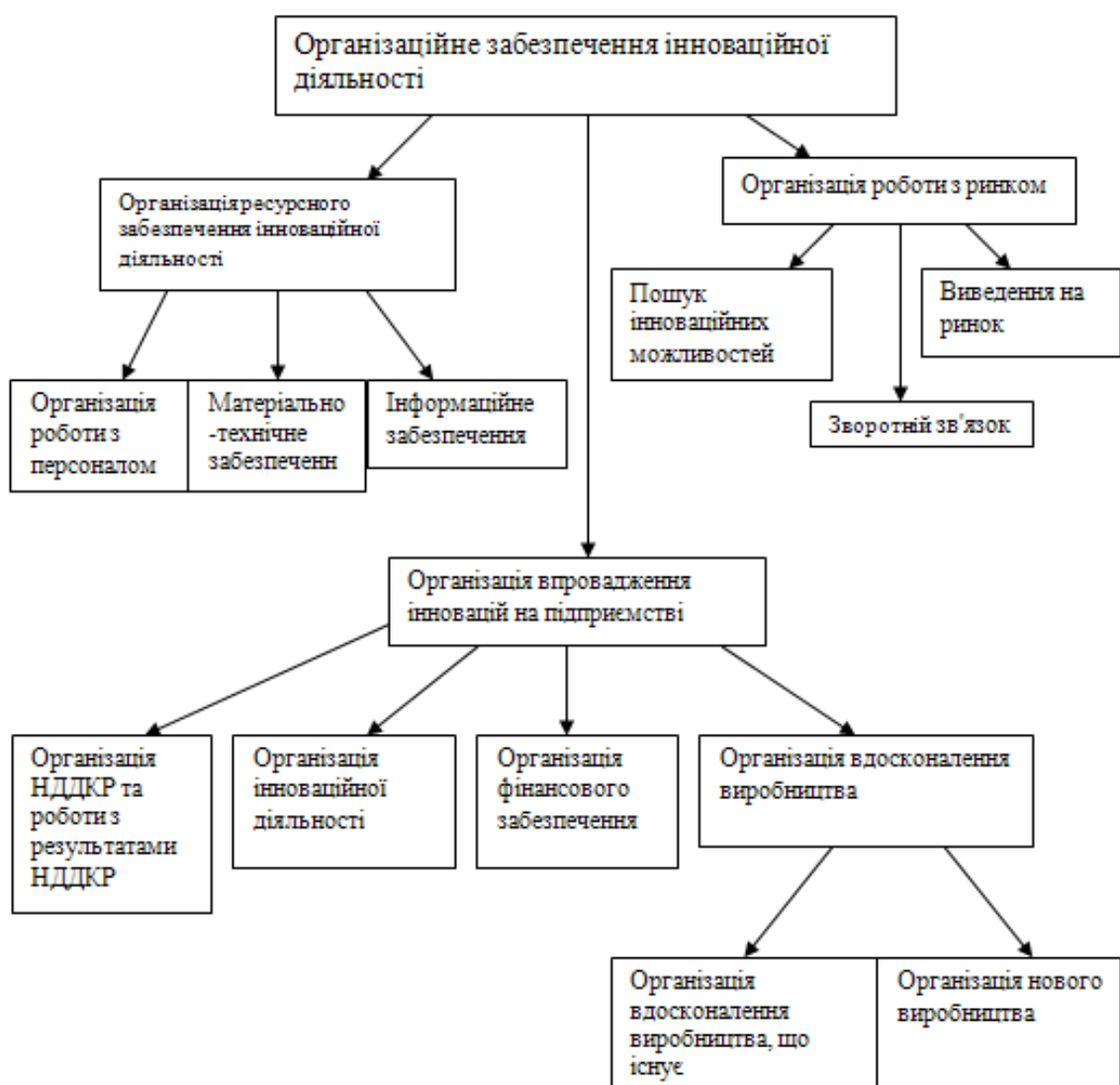


Рис. 1. Складові організаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства

У зв'язку зі специфічними особливостями інноваційної діяльності організаційне забезпечення інноваційного процесу треба доповнити за рахунок додаткових етапів та суб'єктивних складових, що дозволить підвищити

ефективність інновацій на підприємстві. Аналіз цих складових є предметом подальших досліджень.

Література:

1. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. – СПб.: Питер, 2006. – 448с.
2. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком. – Суми: «Університетська книга»; Київ: ВД «Княгиня Ольга», 2005. – 324с.
3. Гриньова В.М., Власенко В.В. Організаційні проблеми інноваційної діяльності на підприємствах: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 200с.
4. Глушенко И. И. Система стратегического управления инновационной деятельностью – Железнодорожный, Московская обл.: ООО НПЦ «Крылья», 2006. – 356с.
5. Понятие, принципы и основные направления организационного обеспечения деятельности судов <http://opokar.peterlife.ru/law-enforcement-organ/Index31.htm#1>
6. Информационные технологии в экономике. Авторы: Моисеенко Е.В., Лаврушина Е.Г., редактор: Касаткина М.А.
http://abc.vvsu.ru/Books/up_inform_tehno_l_v_ekon/page0009.asp
7. Организационные средства дистанционного обучения
<http://distancionnoebuchenie.com/organizacionnye-sredstva-distancionnogo-obucheniya/#more-193>
8. Кардашевский В.В. Административно-правовое и организационное обеспечение исполнения управленческих решений штабными подразделениями органов внутренних дел :По материалам Главного управления внутренних дел г. Москвы.
<http://www.dissercat.com/content/administrativno-pravovoe-i-organizatsionnoe-obespechenie-ispolneniya-upravlencheskikh-reshen>
9. Информационные технологии финансового менеджмента
<http://zubolom.ru/lectures/poeis/10.shtml>
10. Андреева В. И. Организационное обеспечение работы с кадровой документацией
<http://www.iprnou.ru/print/008122/> (как составление инструкций, описание процедур)
11. Тенденції застосування інформаційних технологій. Процеси інформатизації. Структура забезпечення інформаційної системи <http://ua.textreferat.com/referat-7583-7.html>
12. Ковалев Г.Д. Инновационные коммуникации – М.: ЮНИТИ, 2000. – 288с.